

ΠΑΝΪΩΛΗ

Από τι προκαλείται;

- Η πανώλη ή πανούκλα είναι οξεία λοιμώδης νόσος, που προκαλείται από το βακτήριο *Yersinia pestis* (βάκιλος του Γερσίν). Ονομάστηκε έτσι προς τιμήν του Yersin, του βακτηριολόγου που το ανακάλυψε το 1894.

Η νόσος μεταδίδεται στον άνθρωπο από το τσίμπημα ψύλλων, που παρασιτούν σε άρρωστο μαύρο αρουραίο. Μεταδίδεται εύκολα και γρήγορα με άμεση ή έμμεση επαφή, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις πνευμονικής εντόπισης, οπότε μεταδίδεται ακόμα και με τα σταγονίδια. Είναι βαριάς μορφής ασθένεια, με υψηλό πυρετό και τοξική κατάσταση.

Μορφές Ασθένειας

Η ασθένεια εμφανίζεται σε τρεις μορφές:

- βουβωνική (έντονη αιμορραγική λεμφαδενίτιδα),
- πνευμονική, που είναι ιδιαίτερα μολυσματική μορφή (βαριά πνευμονία)
- σηψαιμική.

Αφότου ένας άνθρωπος μολυνθεί από το βακτήριο *yersinia pestis*, τα συμπτώματα αρχίζουν 1-6 ημέρες αργότερα. Το άτομο αισθάνεται πολύ άρρωστο και αδύναμο και μπορεί να εκδηλώσει πυρετό, ρίγη και πονοκεφάλους. Τα υπόλοιπα συμπτώματα εξαρτώνται από τον υπότυπο της νόσου.

Βουβωνική πανώλη

Αυτός είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος. Προκαλεί εξογκώματα από πολύ πρησμένους και επώδυνους λεμφαδένες κάτω από τα χέρια, στον λαιμό ή στη βουβωνική χώρα. Χωρίς θεραπεία, τα βακτήρια μπορούν να εξαπλωθούν σε άλλα μέρη του σώματος.

Σηψαιμική πανώλη

Αυτός ο τύπος είναι πιο επικίνδυνος. Είναι όταν τα βακτήρια έχουν μεταφερθεί στο αίμα. Τα ειδικά συμπτώματα εδώ περιλαμβάνουν:

- Αιμορραγία κάτω από το δέρμα, ή από το στόμα, την μύτη ή τον πρωκτό
- Μαυρισμένο δέρμα, ειδικά στην μύτη, τα δάχτυλα και τα δάχτυλα των ποδιών (είναι και το σύμπτωμα που έδωσε στη νόσο την ονομασία “μαύρος θάνατος”)
- Πόνος στην κοιλιά, διάρροια, εμετός και σοκ

Πνευμονική πανώλη

Αυτή συμβαίνει όταν τα βακτήρια βρίσκονται στους πνεύμονες. Είναι η σπανιότερη μορφή της νόσου. Είναι θανατηφόρα αν αφηθεί χωρίς θεραπεία. Είναι επίσης πολύ μεταδοτική, επειδή η πανούκλα μπορεί να εξαπλωθεί στον αέρα όταν ένα άτομο βήχει. Τα ειδικά συμπτώματα σε αυτή την περίπτωση περιλαμβάνουν:

- ⦿ Βήχας, μερικές φορές με αίμα
- ⦿ Πρόβλημα αναπνοής
- ⦿ Ναυτία και έμετος

Αντιμετώπιση

Η σηψαιμική και η πνευμονική μορφή είναι πάντα θανατηφόρες, εάν η θεραπευτική αγωγή δεν είναι ταχύτατα αποτελεσματική. Αν έχετε πανώλη, θα χρειαστείτε οπωσδήποτε νοσηλεία σε νοσοκομείο. Θα πάρετε αντιβιοτικά με δραστικές ουσίες όπως:

Σιπροφλοξασίνη
(Ciprofloxacin)

Δοξυκυκλίνη (Doxycycline)

Γενταμικίνη (Gentamicin)

Λεβοφλοξακίνη (Levofloxacin)

Η θεραπεία είναι αποτελεσματική. Με τα αντιβιοτικά, οι περισσότεροι ασθενείς βελτιώνονται μέσα σε 1-2 εβδομάδες. Αλλά αν αφηθούν χωρίς θεραπεία, οι περισσότεροι άνθρωποι με πανώλη πεθαίνουν.

- Η πανώλη ανήκει στις 5 σοβαρότερες μεταδιδόμενες ασθένειες. Η προφύλαξη επιτυγχάνεται με μέτρα που λαμβάνονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ), η τήρηση των οποίων είναι υποχρεωτική για τα κράτη-μέλη της οργάνωσης αυτής.

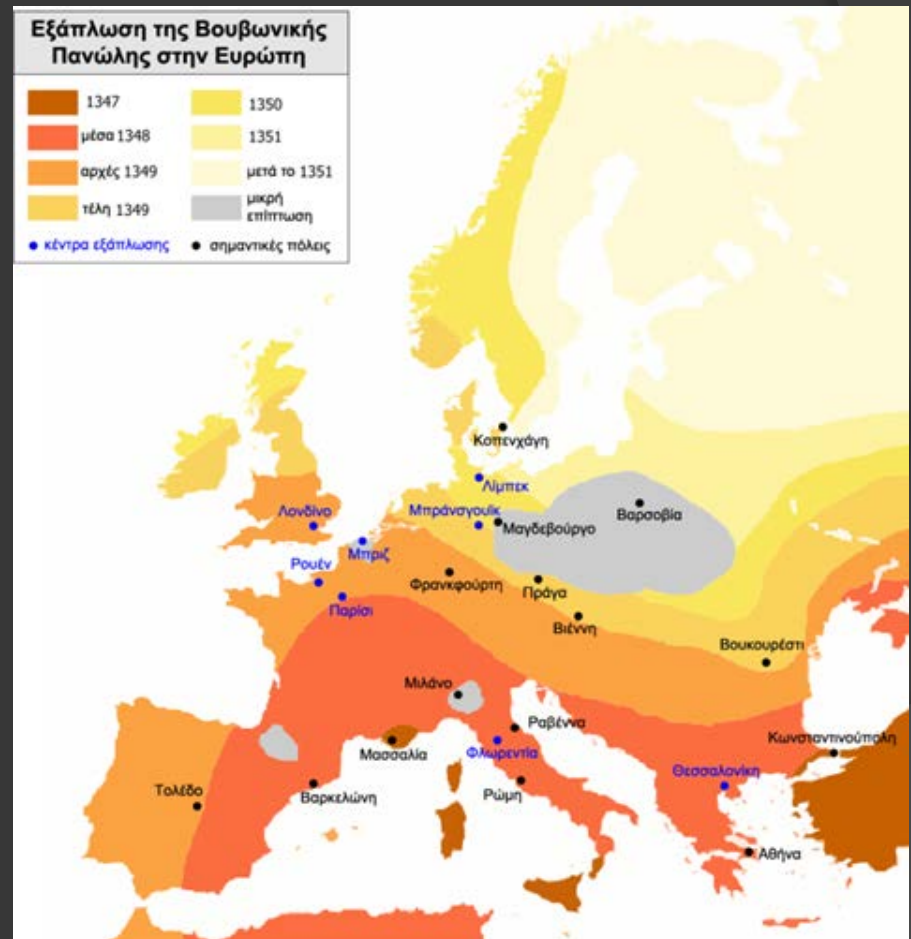
Σημαντικότερες επιδημίες πανώλης

- 542 - Η πανώλη του Ιουστινιανού άρχισε στην Αίγυπτο.
- 610 - Η πανώλη φτάνει στην Κίνα, περνώντας από τη Μέση Ανατολή στην Περσία και στην Ινδία.
- 1330 - Οι Μογγόλοι επιδρομείς μεταναστεύουν δυτικά, φέρνοντας την πανώλη μαζί τους.
- 1347 - Η δεύτερη πανδημία πανώλης, ο Μαύρος Θάνατος, σαρώνει τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη
- 1665 - Η μεγάλη Πανώλη πλήττει το Λονδίνο. Ανακόπτεται από τη Μεγάλη Πυρκαγιά που το 1666 έκαψε σχεδόν όλη τη πόλη
- 1721 - Η δεύτερη πανδημία εξασθενεί τελικά στη Γαλλία. Συνεχίζεται όμως στη Μέση Ανατολή.
- 1855 - Τρίτη πανδημία πανώλης ξεσπάει στην Κίνα. Το 1890 απομονώνεται το βακτήριο και αναπτύσσεται το εμβόλιο.
- 1900 - Επιδημία εννέα ετών στο Σίδνεϊ και στο Σαν Φρανσίσκο. Σβήνει όταν εξοντώνονται οι αρουραίοι.
- 1960 - Το Βιετνάμ γίνεται η κυριότερη εστία μόλυνσης, ιδίως κατά τον πόλεμο με τις ΗΠΑ.

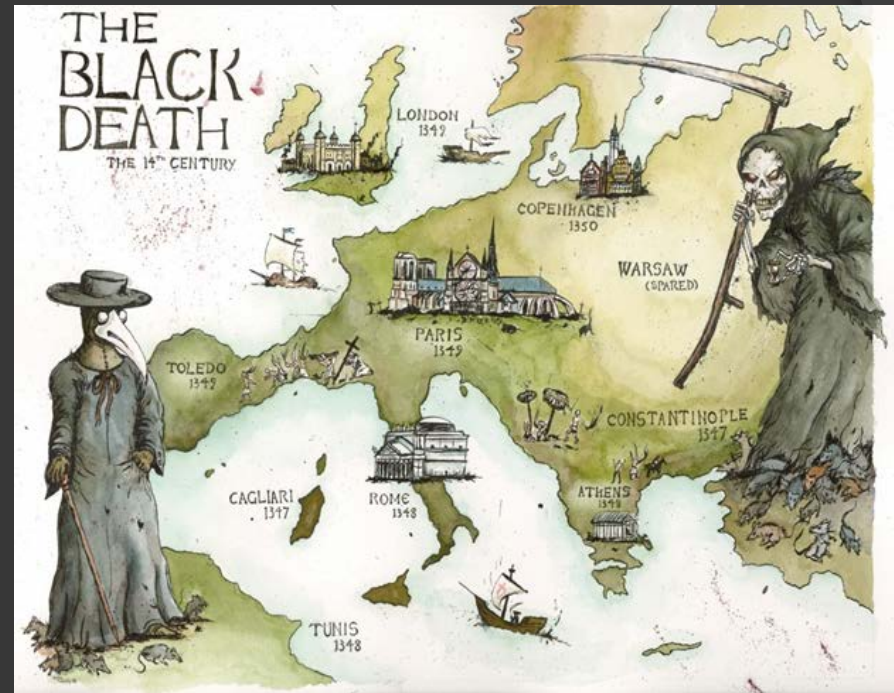

Περίοδος 1347-1349

Η μόλυνση προήλθε από την Ανατολή, από Γενοβέζους ναυτικούς, και μεταδόθηκε στη Σικελία και στην Τοσκάνη αρχικά. Διαδόθηκε ταχύτατα σε ολόκληρη την Ευρώπη έως την Αγγλία, την Γερμανία και στην Σκανδιναβία ακόμη. Το μικρόβιο παρέμεινε για πολλούς μήνες σε κάθε πόλη ή περιοχή και γρήγορα προσέβαλλε όλους τους κατοίκους.

Οι παλαιές επιδημίες, που άλλοτε εμφανίζονταν σε κανονικά διαστήματα στις δυτικές χώρες, είχαν βουβωνική μορφή. Στα 1348 όμως η πανώλη παρουσιάζει καινούργια όψη, άγνωστη όπως φαίνεται, στη Δύση, τη μόλυνση των πνευμόνων, που μεταδιδόταν ταχύτατα με τον αέρα. Έτσι εξηγούνται οι καταπληκτικές πρόοδοι της αρρώστιας και ο τεράστιος αριθμός των θυμάτων.

Η σκληρότητα και ο ανυποχώρητος χαρακτήρας της αρρώστιας, η οποία αμέσως θεωρήθηκε σαν θεϊκή τιμωρία. Επηρέασαν πολύ τα πνεύματα των ανθρώπων και δημιούργησαν, ιδίως στις λαϊκές μάζες ένα μυστικισμό με επικίνδυνο παροξυσμό, προκάλεσαν ακόμη αναβιώσεις μαγικών συνθηκών και πράξεων (αυτομαστιγούμενοι).

Αυτοί επισύρουν την οργή των φτωχών εναντίον των ξένων και των μη χριστιανών που τους θεωρούν υπεύθυνους. Στη Γερμανία, στη Γαλλία, στην Καταλονία, ο λαός κατακρεουργεί τους Εβραίους, τους οποίους κατηγορεί ότι έριξαν δηλητήριο στα πηγάδια.

- Μεταδιδόταν ακαριαία και βοηθούμενη από τις κακές συνθήκες υγιεινής, την έλλειψη ιατρικών γνώσεων της εποχής και τις επακόλουθες δεισιδαιμονικές προλήψεις.

Οι γιατροί της πανώλης

Οι γιατροί αυτοί προσλαμβάνονταν από τις πόλεις που είχαν πολλά θύματα πανούκλας σε περιόδους επιδημιών. Δεδομένου ότι η πόλη πλήρωνε το μισθό τους, τους θέραπευαν όλους: πλούσιους και φτωχούς. Δεν ήταν επαγγελματικά καταρτισμένοι έμπειροι γιατροί ή χειρουργοί, και συχνά ήταν δεύτερης κατηγορίας γιατροί ή νέοι γιατροί που προσπαθούσαν να επιβιώσουν. Οι γιατροί αυτοί, σπάνια θέραπευαν τους ασθενείς, περισσότερο καταμετρούσαν τον αριθμό των ατόμων που είχαν μολυνθεί, για δημογραφικούς σκοπούς.

- ⦿ Συνέπεια της επιδημίας ήταν να χαθεί σχεδόν το ένα τρίτο του πληθυσμού της Ευρώπης.
- ⦿ Για να μειώσουν τον κίνδυνο μετάδοσης της πανώλης, όλα τα καράβια από το 1347 και μετά απομονώνονταν για 40 μέρες. Από την ιταλική λέξη quaranta (= σαραντα) προήλθε η λέξη καραντίνα.

Βιβλιογραφία

- <https://www.iatropedia.gr/ygeia/ti-einai-i-vouvoniki-panoli-symptomata-kai-antimetopisi/118115/>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CF%8E%CE%BB%CE%B7>
- <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2019/01/panoli-plir-gia-epagg2.pdfhttps://>
- aorata-gegonota.blogspot.com/2015/09/blog-post_92.html
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B1%CF%82
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B1%CF%8D%CF%81%CE%B7_%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%8E%CE%BB%CE%B7

Ταυτότητα Project

- Υπεύθυνοι εκπαιδευτές: Τερζόπουλος Γεώργιος (ΠΕ 86-Πληροφορική) και οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτές ενηλίκων Παππού Ιωάννης (ΠΕ Φυσικές Επιστήμες) και Χιοκτουρίδου Κλαίρη (ΠΕ 88.05-Περιβαλλοντική Εκπαίδευση)
- Έγινε χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων προς αποφυγή περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού
- Την υλοποίηση ανέλαβε ο Β' Κύκλος Σπουδών αποτελούμενος από τους:
B1: Αμαραντίδου Ουρανία, Ανδρέου Ευάγγελο, Αξίζογλου Λεωνίδα, Κάβουρα Παναγιώτη, Καρυπίδη Γρηγόριο, Κιουμουρτζή Θεοδώρα, Κιρμιτζή Μεχμέτ, Κοκκινόπουλο Γεώργιο, Κοσμίδη Αθανάσιο, Μαυράκη Ευαγγελία, Χάσκιολη Ευθύμιο και Χίμα Ερμάλ
B2: Δάνσαρλη Απόστολο, Δοξακάκη Σταύρο, Ζουλιανίτη Ρενώ, Κοτανίδη Δήμο, Κουτούλα Νικόλαο, Κύρκο Νικόλαο, Νικολάου Εμμανουήλ, Παπαδοπούλου Αθανασία, Σιδηρά Ιωάννη, Σιδηροπούλου Ελένη, Τριανταφύλλου Νικόλαο και Χαλυβίδου Ανατολή